

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v **dedičskej veci po poručiteľovi B. Ž.**, naposledy bytom v B., zomrelému dňa X. vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 46 D 284/2007, o dovolaní dcéry poručiteľa R. B., bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. P. H., advokátom, so sídlom v B., proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. októbra 2008, sp. zn. 13 CoD 92/2008, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 31. októbra 2008, sp. zn. 13 CoD 92/2008 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II uznesením z 21. júna 2007 č.k. 46 D 284/2007-40 rozhodol, že bude ďalej konať ako s dedičkou s pozostalou manželkou poručiteľa A. H., bývajúcou v B., ako s osobou, o ktorej sa domnieva, že je dedičkou zo závetu. Súčasne rozhodol, že nebude ďalej konať s R. B., bývajúcou v B., nakoľko bola podľa závetu a listiny o vydedení spísanej vo forme notárskej zápisnice N X., Nz X. zo dňa X. notárom JUDr. S. B., vydedená.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 31. októbra 2008, sp. zn. 13 CoD 92/2008 odvolanie Mgr. M. S., advokáta so sídlom v B., smerujúce proti vyššie uvedenému uzneseniu okresného súdu, odmietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že advokát Mgr. M. S. podal 15.mája 2008 v mene R. B. odvolanie, avšak zo spisového materiálu nevyplýva, že by R. B. udelila Mgr. M. S. plnú moc na zastupovanie v predmetnom konaní. R. B. splnomocnila na svoje zastupovanie Ing. Z. T.. Keďže zástupca môže konať jedine osobne (§ 27 ods. 1 O.s.p.), plnomocenstvo Ing. Z. T. pre ďalšieho splnomocneného zástupcu Mgr. M. S. považoval pre toto súdne konanie za irelevantné.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala včas dovolanie dcéra poručiteľa R. B. prostredníctvom advokáta JUDr. P. H.. Žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Podľa dovolateľky jej súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a konanie v predmetnej veci je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Uviedla, že prostredníctvom nového právneho zástupcu podaním z 11. júna 2008 doplnila dôvody svojho odvolania, pričom zároveň odvolala plnomocenstvo pre Mgr. M. S.. Týmto podaním sa však odvolací súd vôbec nezaoberal, nevyzval ju, aby sa k svojmu zastúpeniu vyjadrila, prípadne doložila plnú moc pre Mgr. M. S.. Zároveň namietala, že záver odvolacieho súdu, podľa ktorého Mgr. M. S. nebol oprávnený na jej zastupovanie, nemá oporu v obsahu spisu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie bolo podané v lehote určenej v § 240 ods. 1 O.s.p. osobou oprávnenou na tento procesný úkon, skúmal ďalej, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré možno podľa zákona napadnúť týmto opravným prostriedkom. Dospel pritom k záveru, že dovolanie je v danej veci prípustné a súčasne dôvodné pre vadu uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu a tiež na to, aký bol predmet konania a ako odvolací súd rozhodol, pričom predpokladom prípustnosti je zistenie, že postupom súdu sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom.

Vo všeobecnosti pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

Odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa môže podať predovšetkým účastník konania (§ 201 veta prvá O.s.p.), pričom účastníkom konania je navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje (§ 90 O.s.p.). Účastníkmi konania o dedičstve sú tí, o ktorých sa možno dôvodne domnievať, že sú poručiteľovými dedičmi (§ 175 b O.s.p.). Účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Ako zástupcu si môže účastník zvoliť vždy advokáta (§ 25 ods. 1 O.s.p.), pričom

zástupcovi, ktorého si zvolil, udelí písomne alebo ústne do zápisnice plnomocenstvo (§ 28 ods. 1 O.s.p.). Skutočnosť, že zástupca je oprávnený konať za účastníka pred súdom, musí byť preukázaná, a to spravidla predložením písomného plnomocenstva. V prípade, ak odvolanie podáva advokát v mene účastníka konania ako jeho zástupca bez toho, aby bolo preukázané jeho oprávnenie k zastupovaniu spôsobom uvedeným v § 28 ods. 1 O.s.p., ide o nedostatok procesnej podmienky konania, ktorý možno odstrániť. Súd je povinný skúmať splnenie tejto procesnej podmienky v každom štádiu konania, t.j. aj v odvolacom konaní, a ak nie je splnená, vyzvať účastníka na jej odstránenie. Uvedená zásada platí aj v prípade, ak odvolací súd plnomocenstvo založené v spise pred podaním odvolania nepovažuje za postačujúce na preukázanie zastupovania účastníka v konaní. Procesným dôsledkom neodstránenia tohto nedostatku je zastavenie konania (§ 104 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 211 O.s.p.).

V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že R. B. je ako poručiťova dcéra v zmysle § 473 Občianskeho zákonníka dedičom v prvej dedičskej skupine a teda je účastníkom konania. V jej mene podal advokát Mgr. M. S., ako jej zástupca, odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa. Písomné plnomocenstvo, ktoré by preukazovalo jeho oprávnenie za R. B. pred odvolacím súdom konať, k odvolaniu nepripojil. Keďže týmto úkonom uplatňovala procesné práva v konaní dcéra poručiťa R. B. a nie zástupca, bolo potrebné túto vadu považovať za odstrániteľný nedostatok podmienky konania a nie za jednu z podmienok prípustnosti odvolania. Súd nižších stupňov bol aj v štádiu odvolacieho konania povinné postarať sa o odstránenie nedostatku plnej moci, a to aj vtedy, ak odvolací súd plnomocenstvo založené v spise nepovažoval za postačujúce na preukázanie zastupovania R. B..

Ak odvolací súd v danej veci takto nepostupoval a R. B., ani Mgr. M. S. po podaní odvolania k odstráneniu nedostatku plnomocenstva nevyzval a bez ďalšieho odvolanie advokáta ako podané neoprávnenou osobou odmietol, ide o postup nesprávny, ktorým znemožnil R. B. riadne uplatniť svoje práva v odvolacom konaní a teda odňal jej možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Uvedená vada zakladá jednak prípustnosť dovolania a je tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie krajského súdu podľa § 243b ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dovolací súd k celej veci poznamenáva, že odvolací súd vôbec nehodnotil, či k odstráneniu nedostatku podmienky konania vo forme nedostatku plnomocenstva nedošlo už tým, že samotná dcéra poručiteľa R. B. prostredníctvom nového zástupcu advokáta JUDr. P. H., doplnila odvolanie podané Mgr. S.. K tomuto odvolaniu právny zástupca pripojil aj odvolanie predchádzajúcich plných mocí a plnomocenstvo, ktorým bol splnomocnený zastupovať R. B. v tomto konaní.

Okrem toho Najvyšší súd Slovenskej republiky upozorňuje na skutočnosť, že ak odvolanie podáva advokát v mene účastníka konania ako jeho zástupca bez toho, aby bolo preukázané jeho oprávnenie k zastupovaniu účastníka spôsobom uvedeným v § 28 ods. 1 O.s.p. (ako tomu bolo v posudzovanej veci), nejde o odvolanie podané neoprávnenou osobou (§ 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). V takomto prípade totiž osoba, v odvolaní vystupujúca ako zástupca účastníka, neuplatňuje v konaní procesné práva vo vlastnom mene, ale procesnoprávny úkon robí za zastúpeného. Nedostatok preukázania plnomocenstva potom treba považovať za nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť. Procesným dôsledkom neodstránenia tohto nedostatku je zastavenie konania (§ 104 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 211 O.s.p.). Odvolací súd preto nesprávne rozhodol, keď odvolanie zástupcu R. B. odmietol ako podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený, hoci sám dospel k záveru, že advokát Mgr. M. S. podal odvolanie v mene dcéry poručiteľa R. B. (nie vo svojom mene).

Právny názor vyslovený v tomto uznesení je pre odvolací súd, rozhodnutie ktorého bolo zrušené, záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. mája 2010

JUDr. Ladislav Górász, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Patrícia Špacírová